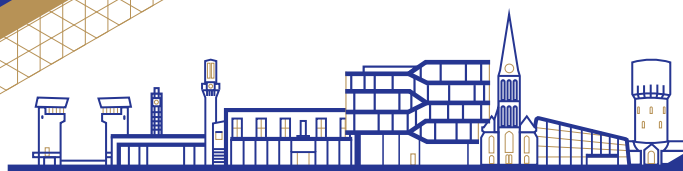

Beleids- begroting

2024 - 2027

Gemeente
Hengelo

www.hengelo.nl

5.1 Hengelo in verbinding: onze koers, de strategische agenda en talentopgave

5.1.1 Inleiding

Sinds de Kadernota 2020-2023 wordt de langjarige koers (richting 2040) van de gemeente Hengelo in de P en C-documenten beschreven en doorontwikkeld. In 2022 hebben wij als nieuw college de koers beschreven in een strategische agenda met vijf thema's. In paragraaf 5.1.2 vindt u een verkorte versie van de koers en in 5.1.3 ziet u wat in 2024 gedaan wordt aan de vijf strategische thema's.

Bij het werken aan de ambities in onze koers en de aanpak van de vijf strategische thema's is duidelijk geworden dat de significante daling van de beroepsbevolking misschien wel de grootste opgave is om de doelen te bereiken. Daarom is de talentopgave en bijbehorende schaalessprong beschreven als randvoorwaardelijk voor behoud/uitbouw van onze kwaliteit van leven in de toekomst. In de Zomernota 2023-2027 heeft de gemeenteraad besloten tot vorming van een aanjaagbudget talentopgave (24-NB-9.4) van incidenteel € 5 miljoen, om die ontwikkeling op te pakken. Afsproken is daarbij dat de komende periode wordt toegewerkt naar een kader, waarbinnen raad en college afwegingen kunnen maken binnen dat budget. Hierover meer in paragraaf 5.1.4.

5.1.2 Langjarige koers in het kort

In het kort kan de langjarige koers, zoals die voor het eerst in de Kadernota 2020-2023 is beschreven, als volgt worden samengevat:

Hengelo is een sterke stad: met een robuuste sociale structuur, in het centrum van de groene toptechnologische regio Twente en op een kruispunt van strategische verbindingslijnen met andere stedelijke regio's, zoals Zwolle-Münster en Amsterdam-Berlijn. De kwaliteit van leven is hoog, door het goede voorzieningenniveau, de economische kracht en een optimaal woon- en leefklimaat, waar het stedelijke vestigingsmilieu en de groene ruimte altijd dicht bij elkaar liggen.

De Hengelose ambities voor de lange termijn zijn groot. Voorop staat dat we de hierboven beschreven kwaliteit van leven voor onze inwoners (in termen van brede welvaart/bruto Twents geluk) verder willen vergroten en op peil willen houden. Dat doen we door te focussen op onze twee sterke en onderscheidende kanten:

1. onze groeiende aantrekkelijke en groeiende bruisende stad;
2. de groene toptechnologische regio.

Langere termijn doelstellingen die bij deze ambities horen zijn o.a.:

- In de top van technologische regio's
- Hengelo en Enschede voorop in de (high)tech (maak)industrie
- Goede samenwerking met Saxion en de UT
- Duurzaamheid en circulaire economie onderdeel van toptechnologie
- Investeren in floreren van bedrijven(terreinen) en kantoorlocaties
- Uitstekende bereikbaarheid via weg, water en spoor
- Belangrijke regio's goed en snel bereikbaar
- Gevarieerde eigentijdse woonomgeving en fijne wijken om in te wonen
- Aantrekkelijke stedelijke cultuur, ook voor nieuwe generaties en doelgroepen
- Hotspot toptechnologie, cultuur en onderwijs
- Sportpark Veldwijk
- Hoogwaardig voorzieningenniveau
- Inclusieve samenleving, kansen voor iedereen

- Realisatie samen met inwoners en partners
- Dienstverlenend vernieuwend

5.1.3 Strategische agenda

Ons college heeft de bovenstaande koers vertaald in een strategische agenda die bestaat uit de volgende vijf strategische opgaven:

- Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling;
- Toekomstbestendig sociaal domein;
- Draagvlak voor duurzame inrichting;
- Dwarsthema: wijkgerichte aanpak;
- Dwarsthema: de inwoner centraal.

De strategische agenda is integraal opgenomen in de laatste Zomernota 2023-2027. De begroting 2024 is gebaseerd op deze zomernota. In deze paragraaf volstaan wij dan ook met een beknopte beschrijving van de opgaven en de vertaling daarvan in acties voor 2024, die vervolgens uitgebreider terugkomen in de inhoudelijke beleidsprogramma's van paragraaf 5.2.

1. Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling

1. Toekomstbestendige stedelijke ontwikkeling	Programma/paragraaf	Portefeuillehouder(s)
Spoorzone (top-technologische regio) met binnenstad en Hart van Zuid	3/8	Gerard Gerrits
Woningbouwopgave	8	Gerard Gerrits
Omgevingswet en wet kwaliteitsborging	8	Gerard Gerrits
Mobiliteit en bereikbaarheid	2	Hanneke Steen

Het toekomstbestendig ontwikkelen van de stad is een continu proces, dat vraagt om een integrale aanpak van opgaven op het gebied van woningbouw, economie, mobiliteit, voorzieningen, ecologie, water, energietransitie en klimaatadaptatie. College en raad hebben zich uitgesproken voor een ambitieus programma in de komende jaren voor wat betreft de kwalitatieve groei van Hengelo om zo bij te dragen aan het in stand houden en verbeteren van de kwaliteit van leven in onze groene toptechnologische regio Twente en Hengelo in het bijzonder. Door de veranderende samenstelling van onze bevolking en daarmee afname van de beroepsbevolking is het niet meer vanzelfsprekend dat we de kwaliteit van leven in onze stad en regio op peil kunnen houden bij de huidige bevolkingsomvang. Daarom biedt onder meer de omgevingsvisie Hart van Hengelo, de Visie Spoorzone Hengelo Enschede en het Mobiliteitsplan 2040 een heldere richting voor de ontwikkeling van Hengelo in de komende jaren/decennia. En ook vanuit het Rijk wordt steeds nadrukkelijker gekeken naar de regio's buiten de randstad om bij te dragen aan een breed welvarend Nederland. De groei van de bevolking zal niet alleen in de randstad (moeten) plaatsvinden.

Het aantrekken, boeien en binden van talent is daarmee een essentiële opgave (zie 5.1.4). De aantrekkelijkheid van onze stad om te wonen, werken, en leven (kwaliteit van leefomgeving, goede gezondheid, sociale netwerken en een dynamisch stedelijke cultuur) is hiervoor van cruciaal belang. Om dit te bereiken wordt er op veel fronten iets gevraagd van de gemeente, zo ook op het gebied van stedelijke ontwikkeling.

We staan voor een opgave om voor de komende 10 jaar rond 4.500 woningen te realiseren. We zetten daarom vol in op het realiseren van toekomstbestendige woon-, werk en leefmilieus en bouwen naar behoefte. Hetzelfde geldt voor nieuwe werkmilieus en ruimte voor bedrijven om zich te ontwikkelen en te groeien. En bij deze noodzakelijke verstedelijking en verdichting rondom onze knooppunten hoort onlosmakelijk de verbetering van de bereikbaarheid en het inzetten op andere vormen van mobiliteit. Bij groei van de stad en regio betekent dit dat ingezet moet worden op een duurzamere manier van verplaatsen met meer aandacht voor lopen, fietsen, openbaar vervoer en deelvervoer.

En al deze (ruimtelijke) ontwikkelingen moeten tot stand komen in een aantrekkelijke stad, waar mensen graag zijn. Dit betekent dat de binnenstad op orde moet zijn, er voldoende groen is, de stad klimaat adaptief is enzovoort. Het betekent ook dat er voldoende voorzieningen zijn voor alle doelgroepen, ook voor diegenen die nog niet in Hengelo wonen, maar wel nodig zijn om de toekomst van Hengelo zeker te stellen. Of het nu gaat om onderwijs, sport, zorg, winkels, horeca of de essentiële dynamische stedelijke cultuur. Dat vraagt om behoud en versterking van bestaande voorzieningen, maar ook om investeren in nieuwe, om ambities waar te maken en nieuwe doelgroepen aan te trekken.

Het vraagt ook aandacht voor veranderingen in bestaande wijken. De vergrijzing en ontgroening van onze wijken vraagt in veel gevallen om een andere inrichting.

Wat we doen in 2024

- Wij werken de komende jaren, in samenwerking met onze triple helix partners, aan het versterken van onze (top) werklocaties (bereikbaar/toekomstbestendig). Daarvoor ontwikkelen we een *investeringsgerichte aanpak bedrijventerreinen*, door de bestaande bedrijventerreinen zo efficiënt mogelijk in te zetten en door het realiseren van nieuwe bedrijvenlocaties.
- Aan de gebiedsontwikkelingen Hart van Zuid en binnenstad wordt in 2024 volop doorgewerkt. Dit doen we ook in het kader van de ontwikkeling van *Spoorzone Hengelo-Enschede (SHE)* als hart van de toptechnologische regio Twente. We realiseren een dynamisch stedelijk milieu om de talenten een leefomgeving te bieden die ze bindt aan de regio; dat wil zeggen goed bereikbaar (per OV) en met de goede voorzieningen, levendigheid en hoogstedelijke cultuur en dynamiek.
- We werken samen met de provincie, Almelo en Enschede aan de uitvoering van de regionale stedelijke investeringsagenda waarmee we de gezamenlijke inspanningen, die nodig zijn om de groei en bloei van Twente waar te maken, langjarig met elkaar verbinden.
- In het plan dat we maken voor het aantrekken en behouden van talent (zie 5.1.4) zorgen we ervoor dat de maatregelen die hiervoor nodig zijn worden opgenomen in de plannen voor gebiedsontwikkeling.
- We investeren in ons imago.

2. Toekomstbestendig sociaal domein

2. Toekomstbestendig sociaal domein	Programma/paragraaf	Portefeuillehouder(s)
Participatie	6	Jacqueline Freriksen (coördinerend)
Wmo	6	Marie-José Lutikholt
Jeugd	6	Claudio Bruggink

In de koers voor 2040 “Samen werken aan een sterke economie, samen leven in een aantrekkelijke stad” hebben wij onze ambities vastgelegd voor het sociaal domein: een gevarieerde, eigentijdse woonomgeving met een hoogwaardig voorzieningenniveau. Voor sport, cultuur, uitgaan, ontspanning, onderwijs. Een samenleving waarin iedereen meedoet, al dan niet met ondersteuning, en waarin toptechnologie, cultuur en onderwijs samenkomen en we inzetten op leefbare, vitale wijken. Het is zaak dat we daarin oog hebben voor veranderende behoeften en nieuwe doelgroepen. We zien daarin een nauwe samenhang met de opgave van een toekomstige stedelijke ontwikkeling.

Onze wijken zijn op orde. Dat willen we zo houden. Vergrijzing in de wijken vraagt dat ruimtelijke en sociale ontwikkelingen samenkomen in een wijkgerichte aanpak om vitale wijken te blijven met daarin op wijkniveau passende voorzieningen. Wij willen daarvoor meer de wijken in. Dichter bij de mensen. Dat vraagt ook om een veranderbeweging naar een toekomstbestendig stelsel voor ondersteuning voor inwoners die ondersteuning nodig hebben. Op 26 oktober 2022 heeft de gemeenteraad van Hengelo de aanvullende beleidskaders van het Nieuw Hengelo's Model, zoals verwoord in het 'Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo' vastgesteld. Daarmee zorgt de gemeente dat er ook in de toekomst ondersteuning kan zijn voor inwoners die ondersteuning echt nodig hebben. Een preventieve, integrale aanpak, dichtbij de inwoners, moet de komende jaren leiden tot een inhoudelijke transformatie van het sociaal domein. Daarbij willen wij de gemeente weer terugbrengen in de wijken; we willen dichtbij de mensen zijn. Deze transformatie bestaat naast het in balans brengen van inkomsten en uitgaven daarom uit vier belangrijke onderdelen:

1. *Normaliseren*: Wij werken aan een inclusieve stad, waar mensen erbij horen, ertoe doen, meedoen en zelfredzaam zijn.
2. *Preventie*: Preventie in het sociaal domein is het voorkomen van problemen bij inwoners in het opgroeien of zelfredzaam zijn en vermindert problemen in een vroeg stadium.
3. *Wijkgerichte aanpak*: Wij willen naar een wijkgerichte aanpak en infrastructuur, die maakt dat de sociale basis en de basisondersteuning beter wordt benut en maatwerk ondersteuning minder nodig is.
4. *Nieuw zakelijk partnerschap*: Aflopende contracten in de komende jaren bieden kansen om vanuit strategisch partnerschap met een gedeelde verantwoordelijkheid voor de financiële houdbaarheid van het sociaal domein nieuwe afspraken te maken, zowel inhoudelijk als financieel.

Wat we doen in 2024

Met het oog op die aantrekkelijkheid van Hengelo en Twente trekken we in regionaal verband met omliggende gemeenten en provincie op. De uitvoering van de afspraken daarover die we daar gezamenlijk over hebben gemaakt in het kader van het Uitvoeringsprogramma cultuurregio Twente 2023-2028 zijn daar een uitvloeisel van.

Daarnaast gaan we aan de slag met een sportvisie om de hoogwaardige voorzieningen in onze wijken naar de toekomst toe te borgen. Samen met het onderwijs gaan we aan de slag om de huisvesting van onze leerlingen toekomstbestendig te maken. Dit zal integraal worden opgepakt om de kansen die er in de wijken zijn gelijktijdig op te pakken.

We gaan in 2024 onverminderd door met de uitvoering van het transformatieplan en de contractering van aanbieders voor de versterken (Basis)ondersteuning en de nieuwe contractering voor maatwerkvoorzieningen. Dat doen we langs de vier lijnen uit het transformatieplan:

- Ontwikkelen en versterken voorzieningen in de sociale basis
- Versterken (Basis)ondersteuning
- Verminderen Maatwerkvoorziening
- Integrale toegang voor ondersteuning (in de wijken)

We gaan verder met investeren in preventie, o.a. met het jongerenperspectief fonds en anderzijds op randvoorwaarden voor de transformatie, zoals voorstellen die door het verstevigen van de sociale basis de transformatie min of meer faciliteren en/ of accommoderen, met als voorbeelden het inwonersinitiatief de Windhoek, MFA Beckum, het voorstel voor een toekomstbestendige wijkwelzijnsvoorziening in Slangenbeek. Met het oog op preventie investeren we ook in gezondleven. Daarvoor werken we aan een nieuw meerjarenplan gezondheid.

3. Draagvlak voor duurzame inrichting

3. Draagvlak voor duurzame inrichting	Programma/paragraaf	Portefeuillehouder(s)
Duurzaamheid	7	Claudio Bruggink

De gevolgen van de klimaatverandering zijn steeds vaker merkbaar, ook in onze stad en we intensiveren onze inspanningen om die te beperken. Ook voor de energietransitie en dat heeft grote gevolgen. De ongewenste afhankelijkheid van fossiele bronnen en de kwetsbaarheid van de beschikbaarheid daarvan zijn door de oorlog in Oekraïne nog duidelijker geworden. Dit leidde tot stijgende energieprijzen, maar ook tot het besef dat de noodzaak om sneller over te schakelen naar duurzame alternatieven groot is. Als gemeente hebben we een belangrijke rol om deze uitdagingen, ambities en oplossingen in beeld te brengen en vervolgens een passende koers te bepalen. Daarbij houden we de belangen van alle betrokkenen steeds in het oog en wegen deze zorgvuldig af.

De transitie naar een energie neutrale en klimaatbestendige stad is een complexe en veelomvattende opgave die zich uitstrekt over de komende decennia. Landelijk zijn daarover afspraken gemaakt in het klimaatakkoord. In lijn daarmee hebben we lokaal de ambities in ons collegeprogramma vastgelegd en vertalen we dit in beleid en projecten. We werken toe naar een Hengelo zonder energiearmoede en we zijn uiterlijk in 2050 klimaatneutraal en energieneutraal.

In deze overgang doet iedereen mee en werken we samen aan een duurzame gezonde inclusieve samenleving. De beleidsmatige basis hiervoor is opgesteld in de duurzaamheidsvisie 'Duurzaam Hengelo, koers richting 2050'. Hierin is aan de hand van zes thema's de koers bepaald voor die duurzame ontwikkeling. In de Regionale Energiestrategie Twente 1.0 (RES-T) liggen de ambities voor de opwek van duurzame elektriciteit in Twente vast. In het Omgevingsprogramma Nieuwe Energie 2021-2030 beschrijven we hoe, waar en met wie we elektriciteit met zon en wind gaan opwekken. De opgave om Hengelo aardgasvrij te maken is uitgewerkt in het Warmteprogramma. Daarvoor zijn we ook in gesprek geweest met onze inwoners. De vastgestelde klimaatadaptatiestrategie geeft aan hoe we omgaan met de gevolgen van klimaatverandering en we werken aan een uitvoeringsagenda met concrete maatregelen.

Wat we doen in 2024

Inmiddels is het Programma Duurzaam Hengelo 2050 samen met bestedingsplan Duurzaamheid 2023-2026 vastgesteld en we starten met de uitvoering het programma. Het Programma Duurzaam Hengelo 2050 kent 6 thema's. Vanwege de omvang is het thema Energieneutraal onderverdeeld in vier subthema's: Energieneutraal (met onder andere aanpak gebouwde omgeving, grootschalige opwek schone energie, de gemeente als goede voorbeeld met speerpunt verduurzamen maatschappelijk vastgoed, en energie-infrastructuur en innovaties) Duurzame economie(Circulair, Klimaatbestendig-divers en groen), Leefomgeving-gezond (inclusief en leefbaar) en Schone mobiliteit. We zetten versterkt in op de energietransitie.

4. Dwarsthema: Wijkgerichte aanpak

4. Dwarsthema: Wijkgerichte aanpak	Programma/paragraaf	Portefeuillehouder(s)
Het behoud en versterken van leefbare wijken	6	Marie-José Lutikholt (coördinerend), Sander Schelberg, Hanneke Steen, Gerard Gerrits, Claudio Bruggink, Jacqueline Freriksen
Veiligheid	1	Sander Schelberg

Het behoud en versterken van leefbare wijken

Vanuit de koers voor 2040 gaan wij de komende jaren inzetten op het behouden en versterken van leefbare wijken. Daarbij willen wij onze gemeentelijke taken, zowel in het fysieke- als in het sociale domein op wijk- of buurniveau organiseren en beter laten aansluiten op de leefwereld en behoefte van de inwoner. Ontwikkelopgaven in een gebied worden samen met inwoners en (partner)organisaties opgepakt. Daar waar nodig investeren wij extra en werken intensiever samen met bewoners, partners en ondernemers op buurt- of wijkniveau. Zo willen wij iedere wijk veilig, leefbaar en vitaal houden.

Wat we doen in 2024

We zetten in op de uitvoering van de Bestuurlijke Opdracht Wijkgericht Werken en willen gaan starten met één of twee wijkexperimenten. Ook starten we in met de uitvoering van het in 2023 opgestelde strategisch programmaplan integrale veiligheid 2024-2026.

5. Dwarsthema: De inwoner centraal

5. Dwarsthema: De inwoner centraal	Programma/paragraaf	Portefeuillehouder(s)
Bewonersparticipatie	9	Hanneke Steen
Digitale transformatie	9/Bedrijfsvoering	Jacqueline Freriksen

De rol van de (lokale) overheid is veranderd en zal in de toekomst blijven veranderen. De interactie met partijen in de samenleving wordt steeds belangrijker. Het thema inwoner centraal wordt op het niveau van de strategische agenda verder ingevuld door de aanpak van twee maatschappelijke opgaven: bewonersparticipatie en digitale transformatie.

Bewonersparticipatie: werken met het nieuwe denkkader

De inwoner staat centraal, dat is wat in Hengelo het uitgangpunt is. We willen een wisselwerking tussen onze inwoners en de taken die wij als gemeente uitvoeren. Dat vraagt om contact en interactie. Eind 2022 is het denkkader participatie vastgesteld. Een denkkader waarin we als Hengelo aangeven hoe we betrokkenheid en invloed van inwoners op alles wat we als gemeente doen zien. Zo willen wij wensen en ervaringen gebruiken om te werken aan een fijne en prettige manier van samenleven in Hengelo. Dat kan alleen door te luisteren en te weten wat er speelt.

Digitale transformatie

In een tijd waarin de maatschappij, mede onder invloed van nieuwe technologieën, sneller verandert dan ooit is Digitale Transformatie een kans en noodzaak om als gemeente relevant te blijven voor de stad bij het aanpakken van 'nieuwe' maatschappelijke opgaven. Door in te zetten op de Digitale Transformatie kunnen we onze dienstverlening verbeteren en aan de verwachtingen van inwoners (blijven) voldoen. We moeten daarbij in het oog houden, dat inwoners minder digitaal vaardig kunnen zijn.

Wat we doen in 2024

In 2024 gaan we verder met de optimalisering van onze dienstverlening volgens de in de Zomernota vastgestelde scenario's voor dienstverlening en participatie en gaan wij verder met de pilots in het kader van de digitale transformatie. In het kader van het betrekken van onze jonge inwoners organiseren wij o.a. in april 2024 het "Baas boven Baas festival" weer en gaan wij het "Jeugdlintje" introduceren. Onze medewerkers krijgen een training "Helder Hengelo's" en schenken blijven aandacht aan begrijpelijke taal in onze brieven en digitale communicatie.

Tot slot

Organisatie en taken gemeente	Programma/paragraaf	Portefeuillehouder(s)
Hengelo's werken en dienstverlening	9/Bedrijfsvoering	Jacqueline Freriksen

We zien dat bij de ambities rond de grote maatschappelijke opgaven de slagkracht van de organisatie onder druk staat. Het is belangrijk dat daarin de basis op orde is en de organisatie klaar is voor de ambities van de stad. Zeker waar ook steeds duidelijker wordt dat de krapte op de arbeidsmarkt invloed heeft op het vervullen van vacatures en het vinden van de juiste mensen voor het verder brengen van onze opgaven. Dat laatste geldt ook voor onze 'continue' taken. Het is van belang om ook daar, zowel inhoudelijk als procesmatig en financieel, voldoende aandacht voor te blijven houden. Om toegevoegde waarde te blijven leveren moeten we ook blijven investeren in onze 'basis op orde'.

We zien tegelijkertijd dat we steeds scherper moeten kijken naar wat de ontwikkelingen in de veranderende samenleving en onze ambities vragen van de organisatie en zien daarin dat accenten verschuiven. Dat stelt andere eisen aan de organisatie en medewerkers. Waar we in de Zomernota 2023-2027 vanuit onze ambities voor Hengelo keuzes hebben gemaakt die ook vragen om extra inzet en formatie, zullen wij in de volgende fase van de doorontwikkeling van de organisatie kritisch kijken naar wat anders of minder kan en wat, afgezet tegen de strategische agenda, relatief minder belangrijk zou kunnen zijn. De resultaten daarvan zullen terugkomen in het financieel perspectief van de Zomernota 2024-2028.

5.1.4 De Talentopgave en het aanjaagbudget

Tijdens de beraadslagingen over de Zomernota is afgesproken dat raad en college over de kaders waarbinnen afwegingen worden gemaakt over het aanjaagbudget talentopgave met elkaar in gesprek gaan. Dat zijn inhoudelijke kaders en ook financiële en procedurele spelregels. Hieronder volgt onze voorzet voor het vervolg.

a. Over welke inhoud gaat de opgave?

Op basis van de koers (5.1.2) en de strategische agenda (5.1.3) is het aantrekken, boeien, binden en ontwikkelen van talent een van de belangrijkste strategische opgaven voor Hengelo. Door de veranderende samenstelling van onze bevolking en daarmee afname van de beroepsbevolking is het niet meer vanzelfsprekend dat we de kwaliteit van leven in onze stad en regio op peil kunnen houden bij de huidige bevolkingsomvang. Deze talentopgave, waarmee de hele Hengelose samenleving en dus ook al het gemeentelijke beleid te maken heeft, vraagt om een nieuwe en integrale aanpak waarin onderzoeken, stimuleren, netwerkvorming, samenwerken met kennisinstellingen, culturele en creatieve economie en bedrijfsleven, marketing, promotie en acquisitie de pijlers zijn. Hiervoor zetten wij het Aanjaagbudget Talentopgave (24-NB-9.4) van incidenteel € 5 miljoen in, dat in de Zomernota 2023-2027 is gevormd. Met dit budget willen we een bijdrage leveren aan de ambities om de hoge kwaliteit van leven, het goede voorzieningenniveau, de economische kracht en een optimaal woon- en leefklimaat in Hengelo te borgen en waar mogelijk te verbeteren. Dit ondanks de demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, ontgroening en vooral de daling van de beroepsbevolking. Doel is dat er ook op de lange termijn voldoende talent, in de vorm van zowel knappe koppen als gouden handen, is om onze (innovatieve en technologische) maakindustrie te laten bloeien en onze voorzieningen op het gebied van gezondheid, zorg, cultuur, sport, winkelen & horeca, recreatie & toerisme op peil te kunnen houden en waar mogelijk zelfs te verbeteren. De urgentie van deze opgave komt o.a. al heel nadrukkelijk aan de orde in de door gemeenteraad vastgestelde omgevingsvisie 'Hart van Hengelo'.

De Hengelose talentopgave plaatsen we nadrukkelijk in een regionale, landelijke en Europese context. De daling van de beroepsbevolking speelt in grote delen van Europa en 'the war on talent' is dan ook volop gaande: iedere dag kunnen we lezen over de nu al bestaande krapte op de arbeidsmarkt die naar verwachting structureel zal blijven. Niets doen is verliezen. Ieder talent, knappe koppen maar vooral ook gouden handen, is nodig in de toekomst. In Nederland wordt duidelijk dat sterke regionale gemeenschappen, ook buiten de randstad, heel hard nodig zijn om de

ationale opgaven aan te pakken (zie het rapport 'Elke regio telt'). Twente kan daarin als toptechnologische regio ook een belangrijke bijdrage leveren, we hebben daarmee een enorme potentie. De toptechnologische regio is onze kans om de beroepsbevolking die straks nodig is om de kwaliteit van leven in onze stad en regio op peil te houden en onze ambities waar te maken. Een kans, niet alleen voor Hengelo maar ook voor Twente. Ook op dit schaalniveau is het gebrek aan arbeidskrachten/talent op alle niveaus een wezenlijke opgave.

b. Over welk soort initiatieven gaat het bij het aanjaagbudget?

Het aanjaagbudget geeft de gemeente Hengelo de mogelijkheid om wendbaar en slagvaardig incidentele activiteiten te bekostigen. Het gaat om impulsen die aanvullend zijn op de reguliere begroting. De gemeente Hengelo neemt hierin 2 mogelijke rollen in:

- *Gemeente Hengelo participeert actief als partner*
We acteren als actieve partners in het maatschappelijk verkeer en met andere overheden. De aanvullende kansen die langskomen in ons netwerk pakken we om extra waarde te creëren. Een mooi voorbeeld hiervan is de kans op co-financiering. Onze opgaven zijn vaak eveneens provinciale en landelijke opgaven, waar andere partijen en overheden ook in willen investeren. Voorwaarde is vaak dat de gemeente ook geld beschikbaar stelt. Door het aanjaagbudget in te zetten halen we cofinanciering van projecten, impulsen en investeringen van andere overheden binnen. Dit betekent dat we meer kunnen bereiken op de opgaven waar we voor staan.
- *Gemeente Hengelo voert regie*
We acteren als de overheid die zorgt draagt voor fundamentele zaken in de maatschappij. Met bijdragen vanuit het aanjaagbudget zetten we actief een stap naar voren en maken zaken mogelijk die anders niet van de grond waren gekomen, maar wel van essentieel belang zijn. Een voorbeeld hiervan is het overbruggen van een onrendabele top van een buurthuis of een gebiedsontwikkeling.

c. Hoe gaat het qua spelregels met de werking van het budget en het budgetrecht van de raad?

Het aanjaagbudget richten we in als een reserve en daarmee ligt het budgetrecht bij de raad. Toevoegingen en onttrekkingen vergen een raadsbesluit. De programmering van het aanjaagbudget loopt via de P en C-cyclus:

- Bij de Zomernota en Beleidsbegroting programmeren we de individuele initiatieven/voorstellen voor dit budget en met goedkeuren van het P en C-product is er een raadsbesluit op de daarin genoemde voorstellen.
- Als een kans niet binnen de planning van de P en C-cyclus past volgt een apart raadsvoorstel. Dit is het geval bij een kans voor bijvoorbeeld externe subsidie waarbij aanvullende cofinanciering nodig is die niet in de reguliere begroting te vinden is.
- Er wordt op de gebruikelijke wijze via de reguliere P en C cyclus verantwoording afgelegd en gerapporteerd over de uitvoering van het aanjaagbudget.

Hiermee blijft de raad haar bevoegdheden behouden en kan zij eveneens haar kaderstellende en controlerende rol blijven pakken.

d. Hoe gaan we samen op weg naar een gedragen inhoudelijke opgave?

Bij a. hebben wij geschetst dat wij de ambitie hebben om, ook vanuit de bredere context, samen met uw raad en met andere partners in stad en regio te komen tot een gedragen inhoudelijke formulering van de talentopgave. Bij c. hebben wij aangegeven hoe we nu, in eerste aanleg omgaan met initiatieven vanuit het aanjaagbudget, zolang er nog geen nader inhoudelijk kader ligt.

In de aanloop naar de Zomernota 2024-2028 (behandeling in de raad in het voorjaar van 2024) gaan we aan de slag met het inhoudelijk laden van de Talentopgave. Dit in combinatie met de verdere uitwerking van de strategische agenda en de bijbehorende investeringsagenda voor de lange termijn. De Talentopgave zal zich de komende jaren inhoudelijk verder ontwikkelen en meebewegen met maatschappelijke behoeftes en ontwikkelingen. Wij voelen de verantwoordelijkheid voor de procesregie, om samen met uw raad en andere partners in stad, regio en breder, tot een dergelijk plan te komen.

Hiermee ontstaat een gedragen richting waarbinnen het college pro-actief, met mandaat van uw raad, aan de slag kan met het aanjaagbudget talentopgave.

Vorbereiding en kosten

Om het proces rond de Talentopgave voor te bereiden en samen met raad inhoud te geven zijn tijd en middelen nodig. We zetten de resterende € 206.000 van het voorbereidingsbudget voor de strategische agenda voor dit doel in. (zie 2e Beleidsrapportage 2023). Het voorbereidingsbudget voor de strategische agenda was oorspronkelijk € 1 miljoen. In de Zomernota 2023-2027 hebben wij u over de specifieke inzet van deze middelen in 2023 gerapporteerd. In de 2e Beleidsrapportage 2023, die afzonderlijk aan de gemeenteraad wordt aangeboden, rapporteren wij u over de inzet van deze resterende middelen in 2023 en/of mogelijke budgetoverheveling van deze middelen naar 2024.

Evaluatie

Bij de Zomernota 2025-2029 (voorjaar 2025) zullen we ook de werking van het aanjaagbudget evalueren. Bij een positieve evaluatie volgt ook de afweging of en wanneer aanvullende voeding van het budget wenselijk is.